

TEKNOLOGIA

Teknologia bizigarriak?

DIANA FRANCO

Teknologien azken joerengatik galdetza aritu da mastodon.eus-eko erabiltzaile bat, ezagutzen zuenak ez baitzion zirrarak eragiten. Zer pentsatua eman digu zenbaiti, eta jaso dituen erantzunak oso ezberdinak izan dira.

Nik adierazi diot teknologiek gizakion arteko harremanetan duten eraginean begia jartzen nahikoa pizgarri dudala, teknologiek munduan errealtate ezberdinak sortzeko duten gaitasuna ulertzen saiatzen ez naizela aspertzen. Nire erantzuna berrirakurtzerakoan, ohartu naiz zeinen finkatuta nagoen teknologiek eragin dezaketen zapalkuntza eredueta. Baliteke, gauza berriak sortzeko ezagutza faltan, hori dela egin dezakedan ekarpen bakarra, edota urtetako esperientzia dela eta, erosotasunean jausi naizela. Dena den, pentsamendu horrekin batera berriro Donna Harawayren hitzak burrunbaka hasi dira nire baitan: "Behar dugu beste errealtate bat pentsatu, irudikatu, behar dugu besteekin errealtate hori josten hasi...". Uf, erraza dirudi, baina lan asko da, nork du gaitasun eta indar hori?

Galdera berari erantzuten, beste pertsona batek oso ikuspuntu ezberdina partekatu du, sorkuntzari eta komunitateari lotua. Honako proiektu teknologikoak aipatu ditu, teknologia bizigarri bezala:

- **PostmarketOS:** Mugikorrentzat Linux sistema eragilea.
- **Meshtastic:** Irismen luzeko irratiekin, komunikazio azpiegiturarik gabeko lekuetan sareak sortzea ahalbidetzen duen proiektua.
- **Reticulum:** Tokiko sareak sortzeko balibidea.
- **Veilid:** Komunikazioak pribatutasunean oinarrituko dituzten aplikazio garapenak sortzeko plataforma eta protokoloa.

Partekatu dituen teknologia horiek oso gaineratik kuxkuxeatu ondoren ohartu naiz zeinen zirrargarria den bizi dugun garaia, teknologiek sor dezaketen gizartearen antolaketari dagokionez. Bada munduko gizateriaren baitan gizaki lagin bat, gizatasun sakonekoa, teknokapitalismoa gainditu duena: pentsatzeko, irudikatzeko eta besteekin sortzeko gaitasuna duena, denon onurarako. ●

NAZIOARTEA

Argentinako ultraeskuinak lehen kolpea jaso du hauteskundeetan

AXIER LOPEZ

Peronismo klasikoak Buenos Aires probintziako hauteskunde legegileetan botoen %47,2 lortu du. Javier Mileiren La Libertad Avanza hautagaitza 13 puntura geratu da (%33,7). Emaita esanguratsua da bozka emateko eskubidea duten argentinarren %38 Buenos Aires probintzian biltzen delako.

"Gaur porrot argia izan dugu hauteskundeetan, eta onartu beharra dago", esan du Javier Milei presidenteak igande gauean, baina "gobernaren politiketan ez dugu milimetro bat bera ere atzera egingo, are gehiago, bizkortu eta sakondu egingo dugu".

Mileiren agintaldiko lehen hilabeteetan, mundu osoan ezagunak diren albiste-agentzia askok, Reuters kasu, Bloombergen edo Wall Streeteko enpresen txostenetan oinarritutako albiste ugari argitaratu zituzten, Mileiren "mirari ekonomikoa" justifikatzeko eta sustatzeko. Inflazioa menderatu eta pobrezia murriztu zuela zioten. Mezu triunfalista horiek aspaldi desagertu dira. Milei boterera iritsi eta 20 hilabetera, ezarri dituen murrizketa masiboak langile-klaseak ordaindu ditu, eta aldiz, boterera heldu aurretik diskurtsiboki berak hainbeste kritikatzeko zuen "kasta" politikoak lapurretan jarraitzen du. Bere senide gertuenetik hasita: bere arreba Karina Milei jomuga publikoan dago.

"Motozerra-plan" ospetsuaren barruan, Milei murrizketa handiak bul-

tzatu ditu desgaitasun edo dibertsitate funtzionalen bat duten pertsonentzako laguntzetan eta babes publikoan. Berriki argitara atera diren audio batzuetan, Karina Mileirekin lotutako laborategi pribatuarekin egindako kontratu publikoetan eroskeria salatu du Javier Mileiren oso hurbileko pertsona batek (Diego Spagnuolo). Presidentearen arreba %3ko "komisioa" kobratzen zuela ziurtatu du.

PERONISMOA, BERRIZ ERE

Axel Kicillof gobernadore peronista sozialdemokratik Mileiren gobernu neofaxistaren aurkako oposizioaren figura nagusi gisa gailendu da, urriaren 26ko hauteskunde legegileei eta 2027ko hauteskunde presidentzialei begira. Atzera ere alternatiba gisa agertu da peronismoa: mugimendu transideologiko hori, ezkerre eta eskuineko barnebiltzeko gai dena eta haizeak nondik jotzen duenaren arabera neoliberalismoari heldu edo Hego Amerikako olatu aurrerakoiekin bat egin izan duena. Alderdiko presidentek Cristina Fernández Kirchner izaten jarraitzen du, etxeko espetxealdia betetzen ari bada ere. Garaipenaren ostean Kicillofek adierazi du ezin dela "obra publikoa geldiarazi, erretiratuei eraso egin, desgaitasunen bat duten pertsonak abandonatu... Argentinako osasuna, hezkuntza, zientzia eta kultura ezin direla alferrik galtzen utzi oihukatu dute hauteskontziekin. Ezin da gorrotoz, tratutxarrez eta irainez gobernatu". ●